Työ ja turva -osasto; Työehdot-osasto/TG/lv 11.11.2024

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

HE 129/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja lääkelain muuttamisesta sekä sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kumoamisesta

Hallituksen esityksellä ehdotetaan muun muassa lääkekorvausten alkuomavastuun korottamista ja sitomista kansaneläkeindeksiin, lääkevalmisteiden kohtuulisien tukkuhintojen nostamista sekä hintakilpailun toimivuuden ja säästöjen toteutumisen varmistamiseksi ehdotetaan uusia säännöksiä lääkkeiden hinnoitteluun. Lisäksi hallituksen esityksellä ehdotetaan säädettäväksi apteekeille velvoite tarjota ostajalle edullisinta lääkemääräyksellä toimitettavaa lääkevalmistetta.

Esityksen tavoitteena on valtion talouden tasapainottaminen 90 miljoonalla eurolla erilaisin lääkekustannuksiin kohdistuvin säästöin. On huomionarvoista, että tässä hallituksen esityksessä ehdotettavat säästötoimenpiteet korvaavat hallitusohjelmassa kirjatut naisen työnantajalle maksettavan kertakorvauksen alentamisesta ja vanhempainrahan 16 ensimmäisen päivän ajalta maksettavan korotusosan poistamisesta aiheutuvat säästöt. Pääministeri Orpon hallitus perui edellä mainitut säästöt, ja päätti etsiä korvaavia säästöjä muualta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK lausuu hallituksen esityksestä seuraavaa:

Sairastamisen kustannuksia yksilölle tulee vähentää, ei lisätä

SAK ei kannata hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia siltä osin, kun kyse on potilaiden lääkekorvauksien heikentämisestä.

Tällä hetkellä on toteutettu tai valmisteltavana useita lakimuutoksia, jotka vaikeuttavat sairastavien henkilöiden ja perheiden asemaa sekä lisäävät sairastumisesta aiheutuvia kustannuksia kotitalouksille.

Orpon hallitus on toteuttanut lukuisia heikennyksiä, jotka kohdistuvat sairaisiin ja työkyvyttömiin. Hoitotakuun pidentäminen, sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksujen korottaminen ja sairauspäivärahan tason heikentäminen lisäävät merkittävästi sairastamisen kustannuksia. Jo tällä hetkellä kotitalouksien maksettavaksi lankeaa suurempi osuus lääkekustannuksista kuin monissa verrokkimaissa. Näiden leikkauksien yhteisvaikutukset varsinkin pieni- ja myös keskituloisilla henkilöillä ja perheillä voivat olla vakavia ja aiheuttaa tarpeellisen hoidon ja lääkityksen viivästymistä. Työikäisillä riskinä on myös työkykyongelmien pitkittyminen tai vaikeutuminen sekä työkyvyttömyysjaksojen ja työkyvyttömyyskustannuksien lisääntyminen.

Työ ja turva -osasto; Työehdot-osasto 11.11.2024

Tällä hetkellä on nähtävissä, että erityisesti alkuvuoden alkuomavastuun takia osalla potilaista on vaikeuksia toteuttaa tarvitsemansa lääkehoito ja ostaa heille määrätyt lääkkeet. Tilanne korostuu, mikäli perheessä on useita lääkehoitoa tarvitsevia henkilöitä. Hallituksen esitys nostaa alkuomavastuu 50 eurosta 70 euroon ja sitoa se kansaneläkeindeksiin vaikeuttaa näiden henkilöiden tilannetta entisestään.

SAK esittää, että lääkekorvauksien alkuomavastuun korottamisen sijasta korkeintaan nykyisen tasoinen alkuomavastuu tulisi jakaa vuosineljänneksille. Näin alkuomavastuun aiheuttama haitta yhdelle lääkeostokerralle jäisi pienemmäksi.

Lääkekorvauksien ja -kustannuksien pitämiseksi maltillisina tulee jatkaa rationaalisen lääkehoidon linjauksien toimeenpanoa ja mm. pyrkiä lisäämään reseptiä kirjoittavien ammattilaisten kustannustietoisuutta tilanteissa, joissa sama hoitotulos on todennäköisesti saavutettavissa kustannustasoltaan erilaisten lääkevalmisteiden avulla.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Tuuli Glantz
sosiaalipoliittinen asiantuntija
tuuli.glantz@sak.fi